

Отже, публічна дипломатія в умовах російської агресії стає невід’ємною частиною системи національної безпеки України. Здатність ефективно комунікувати з міжнародним співтовариством, будувати діалог та отримувати підтримку є стратегічним вектором у збереженні незалежності й суверенітету української держави.

Література:

1. Міністерство закордонних справ України. URL: <https://mfa.gov.ua/pro-ministerstvo/struktura/strukturni-pidrozdili/politichnij-departament> (дата звернення: 25.01.2024).

2. Стратегія публічної дипломатії Міністерства закордонних справ України 2021-2025. URL: <https://mfa.gov.ua/storage/app/sites/1/%D0%A1%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D1%96%D1%97/public-diplomacy-strategy.pdf> (дата звернення: 25.01.2024).

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-393-4-43>

COVERAGE OF THE YUGOSLAV AND RUSSIAN-UKRAINIAN WAR IN ONLINE MEDIA AND STUDENT INTERNET EDITION

ВИСВІТЛЕННЯ ЮГОСЛАВСЬКОЇ ТА РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ В ОНЛАЙН-МЕДІА ТА СТУДЕНТСЬКОМУ ІНТЕРНЕТ-ВИДАННІ

Saienko V. S.

*second-year student
at the Faculty of Journalism
Borys Grinchenko Kyiv
Metropolitan University
Kyiv, Ukraine*

Саснко В. С.

*студентка II курсу факультету
журналістики
Київський столичний університет
імені Бориса Грінченка
м. Київ, Україна*

Polishchuk T. I.

*Senior Lecturer at the Department of
Advertising and PR
Borys Grinchenko Kyiv
Metropolitan University
Kyiv, Ukraine*

Поліщук Т. І.

*старший викладач кафедри реклами
та зв'язків з громадськістю
Київський столичний університет
імені Бориса Грінченка
м. Київ, Україна*

У кінці ХХ першій чверті ХХІ століть війни, на жаль, не стали лише історичним етапом розвитку людства, а продовжилися навіть на європейському континенті. Журналісти, що описують воєнні події як

очевидці мають дотримуватися журналістських стандартів та приховувати власні емоції.

Метою даної розвідки є виявити спільні та відмінні риси у висвітленні подій югославської та російсько-української війни; проаналізувати тематику та частку студентських дописів у суспільно-політичному студентському виданні «Грінченко-інформ» Університету Грінченка під час воєнного стану.

У ході вивчення тематики видання «Грінченко-інформ» ми використали наступні методи дослідження: аналіз контенту видання; метод порівняння та узагальнення описаних дописів; метод критичного аналізу матеріалів.

Війна на Балканах 1994-2001 років значною мірою висвітлювалася через власні ЗМІ, однак з часом там було багато журналістів з країн НАТО та ООН, що не завжди розумілися на специфіці конфлікту, зводячи усе до протистояння сербів та хорватів, мусульман та християн тощо. Війни росії у Грузії чи Україні мають зовсім інший характер, тут не йшлося про протиставлення на релігійному ґрунті, а от щодо імперських амбіцій загарбників, визнання росіян так званою «титовою нацією» беззаперечно слід відмітити прояви геноциду, що робить ці дві війни схожими у цілях загарбників.

Матеріали зі співставленням війн на території колишньої Югославії та України періодично з'являються в українських ЗМІ ще з 2014 року. У матеріалі «Lb.ua» Наталія Іщенко (міжнародна оглядачка та експертка з медійних маніпуляцій) зазначає, що війна Хорватії за незалежності і війна Росії проти України надзвичайно подібні. І порівнює Сербську Країну із самопроголошеними «ДНР» та «ЛНР» [1]. Натомість Катерина Шимкевич (кандидат історичних наук, аналітикиня Центру балканських досліджень, співзасновниця Balkans Ukraine Cooperation Network) у матеріалі для «Главкома» пише, що порівнювати недоречно, адже відмінним є, як мінімум, державний устрій країн: Югославія була федерацією, а Україна є унітарною державою [2]. Під час війни основна роль засобів масової інформації полягає не лише в інформуванні, а й у підтримці громадян та підвищенні морального духу. Юлія Валова, журналістка «Der Tagesspiegel», каже, що складно писати про війну в Україні без емоційного залучення [3]. Коли журналісти пишуть для української аудиторії, то намагаються підтримати одне одного. Однак для міжнародних видань важливі лише факти: обсяг допомоги, наданої Україні, кількість обстрілів тощо.

Значну роль під час війни відіграє пропаганда росії на території України та окремих країн Європи, зокрема й в ЗМІ. росія намагається дискредитувати Україну в очах західних партнерів та просуває міф на окупованих територіях про те, що регіон нібито не повернеться під

контроль України. Шовіністичну пропаганду використовувала й сербська влада щодо режиму апартеїду. За окремі пропагандистські висловлювання в межах Міжнародного кримінального трибуналу щодо колишньої Югославії навіть відбувалося судове переслідування. Деякі українські медійники вдаються до «контрпропаганди» та віддають перевагу оперативності над неупередженості, що є негативною тенденцією. Це суперечить статті 6 Кодексу з журналістської етики: «Повага до права громадськості на повну та об'єктивну інформацію про факти та події є найпершим обов'язком журналіста» [4].

Водночас українські журналісти паралельно є репортерами провідних міжнародних інформаційних агентств та видань. Ганна Аргірова, репортерка Associated Press, розповідає, що особливістю висвітлення російсько-української війни у міжнародних медіа є коментарі з російського боку, попри те, що росія є агресором [5]. Журналістка не може висловлювати свою думку в соцмережах про російсько-українську війну. Адже на погляд інформагенції це може поставити під питання неупередженість журналістки та нашкодити колегам у різних країнах.

Тому для студентів факультету журналістики Університету Грінченка фахова практика є невід'ємною частиною з першого курсу навчання і проходять у відповідних центрах компетенцій. У навчально-виробничій майстерні «Грінченко-інформ» здобувачі вищої освіти опановують різні жанри журналістики з дотриманням стандартів та висловлюються на теми, що хвилюють їх найбільше. Під час повномасштабного вторгнення написання матеріалів ще й допомагає вивільнити негативні емоції. Унікальністю суспільно-політичного студентського видання «Грінченко-інформ» є те, що очолює редакцію заслужений журналіст України Валерій Ясиновський, який безпосередньо працює над матеріалами з кожним студентом. З початку повномасштабного вторгнення у студентському інтернет-виданні Університету Грінченка суттєво збільшилася кількість матеріалів від студентів різних курсів, попри те, що постійними дописувачами переважно є першокурсники. «Грінченко-інформ» запровадив рубрику «Воєнний щоденник» ще у 2017 році, а під час повномасштабного вторгнення у ній студенти описують власний досвід життя в окупації, висвітлюють історії постраждалих від російсько-української війни та презентують неймовірні долі військових. Серед них і авторський нарис про плетіння сіток у рідному селищі Баришівка, Київської області. Щовихідні небайдужі збираються у місцевому будинку культури та, зігріваючись у розмовах душею, переплітають спандекс камуфляжного забарвлення із чорними смужками. А в той час Наталія, організаторка

волонтерського об'єднання «Баришівська хунта», розповідає про поїздку на фронт [6].

Журналістам доводиться пристосовуватись до нових умов праці попри нестабільний моральний стан та стрес. Для ефективної діяльності українським журналістам пропонують переїхати працювати до столиці Косова Приштини. Програмою «Журналіст-резидент Косово» (Journalists-in-Residence Kosovo) опікується Європейський центр свободи преси та засобів масової інформації (The European Centre for Press and Media Freedom, ECPMF) разом з партнерами, зокрема із Національною спілкою журналістів України (НСЖУ). Одна з учасниць, Людмила Макей, розповідає, що це унікальна можливість відкрити Косово для українців і світу та дистанційно співпрацювати з українськими ЗМІ. І переконана, що після перемоги України над російською агресією, український уряд обов'язково визнає незалежність Косова [7]. В ході даної розвідки ми намагалися віднайти спільні та відмінні риси між двома війнами, що тривали на європейському континенті у кінці ХХ – початку ХХІ ст. Спільним у обох випадках є трагедії та руйнування, однак особливо можна виділити й свідомий геноцид з боку агресорів. Щодо відмінного, у даному дослідженні наголосили на різних причинах виникнення війни, а, як наслідок й різних формах боротьби та підтримки світової спільноти. Проаналізувавши частку та тематику студентських дописів у суспільно-політичному студентському виданні «Грінченко-інформ», можна ствердно зауважити, що тема війни за останні два роки є провідною. Матеріали на воєнну тематику є у кожній рубриці, проте найбільше їх у рубриці «Воєнний щоденник».

Література:

1. Мисан-Мілясевич В. «Коли бачимо війну в Україні, відчуваємо потужні флешбеки». Хорватський досвід збереження пам'яті про боротьбу за незалежність. *Лівий берег. LB.ua*. 2022. URL: https://lb.ua/society/2022/12/10/536330_koli_bachimo_viynu_ukraini.html (дата звернення: 07.02.2024)
2. Шимкевич К. Україна – не Югославія. Чому наша війна не схожа на їхню. *Главком*. 2017 URL: <https://glavcom.ua/publications/ukrajina-ne-yugoslaviya-chomu-nasha-viyna-ne-shozha-na-jihnyu--401763.html> (дата звернення: 07.02.2024)
3. Вівчарик Н. «Це міф, що журналісти в Україні не можуть об'єктивно висвітлювати війну», – українські журналісти на конференції в Кракові. *НСЖУ*. 2023. URL: <https://nsju.org/novini/cze-mif-shho-zhurnalisty-v-ukrayini-ne-mozhut-obyektyvno-vysvitlyuvaty-vijnu->

ukrayinski-zhumalisty-na-konferencziyi-v-krakovi/ (дата звернення: 29.01.2024).

4. Кодекс етики / Комісія з журналістської етики. URL: <https://cje.org.ua/ethics-codex/> (дата звернення: 25.01.2024).

5. Гах О. Репортерство зсередини: як Ганна Аргірова пише про російсько-українську війну для Associate Press. *MediaMaker*. URL: <https://mediamaker.me/reporterstvo-zseredyny-yak-ganna-argirova-pyshe-pro-rosijsko-ukrayinsku-vijnu-dlya-associated-press-7034/> (дата звернення: 30.01.2024).

6. Саєнко В. «Баришівська хунта» не знає вихідних. *Грінченко-інформ*. 2023. URL: <https://grinchenko-inform.kubg.edu.ua/baryshivska-hunta-ne-znaue-vyhidnyh/> (дата звернення: 27.01.2024).

7. Nga Kievi në Prishtinë, gazetarja ukrainase: Duhet të njohim pavarësinë e Kosovës URL: https://a2news.com/rajoni-bota/kosova/aktualitet/nga-kievi-ne-prishtine-gazetarja-ukrainase-duhet-t-i1114123?fbclid=IwAR286LmVEPmzdW4Z51xLeLB8DP_KIR8IOg_plyLN-bWm0v71gBD9VkWXdVE (дата звернення: 07.02.2024)

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-393-4-44>

SPORTS (FOOTBALL) JOURNALISM IN THE CONDITIONS OF THE RUSSIAN-UKRAINIAN WAR

СПОРТИВНА (ФУТБОЛЬНА) ЖУРНАЛІСТИКА В УМОВАХ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

Sklianchuk A. O.

*4th-year student at the Faculty
of Philology and Journalism
Lesya Ukrainka Volyn National
University
Lutsk, Ukraine*

Склянчук А. О.

*студентка ІV курсу факультету
філології та журналістики
Волинський національний
університет імені Лесі Українки
м. Луцьк, Україна*

Актуальність теми. У сучасному світі спортивна журналістика, особливо футбольна, долає чимало викликів, серед яких особливе місце посідає повномасштабне вторгнення Росії в Україну. Політичні конфлікти, військові дії та геополітична напруженість часто трансформуються в спортивній журналістиці у важкі ситуації, де необхідно зберігати об'єктивність та професійну етику.